Byxe oronuudai proletaarinar, negedegty!

№ 214 (2247)
1937 onoi sentiaabriiin
16
ÇITVEERG

14-xi ZILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komanlis (bolъşevlig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Moslin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedaişyder byriin gazeeta

Redaakciin aadras:
Ulaan-Yde goorod,
Ceentrsojuuziin, 19.

№ sen 10 myngo.

Gaarahan deermeşedei aaşii zogsooxo

Xudaldaanai xeregeer jabaza baigaa soveedai „Timiriaazev" teploxoodii uhanda şingeeze, faşiis bandiiduudai ton xynde gemte yile şineer xehen tuxai medeeji Soveed Xolboonoi xeden olon milioon oloniite aradzon tuilai jixeer uur xilengee xydeleze ugtaba. Byxe delxein dain baildaaji yysxexii zabdaza baihan faşiis deermeşedei zutar provokaacada zebyyrxen duragutaxa dolgin manai aguu jixe oronoi zaxahaanь zaxa gartar xydelhen baina.

Aangliiin Kardiif poorthoo Poort-Sajiid oşozo jabahan, soveedai tugtai manai „Timiriaazev" teploxoodii faşiistnuudai uhan dooguur jabadag ongoso, jamarş doxioo ygengyigeer dobtolozo uhanda şingeehen baina. Faşiistnuudai uhanai deermeşedei ene dobtolgo bolbol neterhen bandiiduudai tyryyşiin gemte yile jyredeeş bişe baina. Soveedai „Komsomool" teploxoodii şingeehen ba terenei komaandiin mynee xyrter Fraankiin tyrmenyyd dotor zoboozo baihaniii Soveed Xolboonoi oloniite azalşad martaagyi. Hyylşiin nedeeli soo Dundada dalai deere faşiistnuudai uhan dooguur jabadag ongosonuud, eldeb gyrenyydei xeden olon tooto xudaldaanai syydnenyydte yder byri şaxuu deermedelgiin dobtolgonuudii xedeg baina. Zybxen aavgustiin 1-hee xoişo buzagai faşiistnuudai dalain deermeşed eldeb paroxooduudta 20 ylyytei dobtolgo xehen baina. Ispaaniiin „Kampeaador", „Siydaad de Kadiiks" ba „Armyry" geze xudaldaanai syydnenyyd ba Daaniiin „Ediit" geze paroxood uhanda şingeegdehen baina. Aangliiin, Fraanciin ba bişe gyrenyydei xudaldaanai syydnenyyd dobtololgodo orohon baina.

Dundada dalai deere xudaldaanai paroxooduudii ataakalalga ba uhanda şingeelgii faşiis itaaliiin seregei floodoi koraablinuudai yiledeg ba yiledze baihaniinь byxedelxeidexinde eli baina.

Ispaaniiin „Kampeaador" paroxoodii Itaaliiin eskaadran minonooseciin uhanda şingeeheniinь eli. Myn Ispaaniiin „Siydaad de Kadiiks" geze paroxoodii itaaliiin uhan dooguur jabadag ongoso uhanda şingeehen baina. Ispaanida seregei faşiis yimeenei bolxohoo urda tee ispaaniiin respyyblikiin uhan seregei sostaavta orozo baihan uhan dooguur jabadag ongoso Ispaaniiin yimyyleeşende negenş baixagyi. Tereenhee gadana, dalain deermeşenei uhan dooguur jabadag ongosonuudai dobtololgonuud Ispaanihaa ba ispaaniiin yimyyleeşenei uhan seregei baazahaa ton xolo yngeredeg baina.

Ispaaniiin byxii paroxooduudii jamarş doxioo hanuulga ygengyigeer uhanda şingeexe geze itaaliiin uhan dooguur jabadag ongosonuudta Myssoliiiniiin prikaaz ygehen tuşaa hajaxan aangliiin gazeetanuud medeesehen baina. Itaaliiin uhan dooguur jabadag ongosonuudai uhanda şingeexeheenь zaisaxiin tulada japoonai xudaldaanai syydnenyyd Dundada dalai soo tusagaar zam bariza jabaxii itaaliiin faşiistnuud eertee „yzel sedxilei" talaar tyrel bolxo Japoonda hanuulga ygeheniinь medeeze baina.

Ispaanida jabuulza baihan interveenciingee tylee xeheegdeegyi baihandaa zorig orozo, itaaliiin faşiistnuud yder jireze byri, ulam galzuurza baina. Ispaanida itaaliiin seregyydei uha myren şingieer aradzonoi şuha urasxuulza baihan tuşaa faşiis diktaator eeriingee „bajarii" medyylhen baina.

Itaaliiin ba Germaaniiin interveentnyyd gansaxan Ispaanida şuhata jabuulga xedegeeree xizaarlaxagyi baina.

Eeriingee Germaaniiin sojuuzniguudta tuxiruulza baihan itaaliiin faşiizm bolbol mynee Jevroopiin daiji yysxexiin beledxel jixe xorotoigoor jabuulza baixadaa, ene daiji xexedee, eeriingee doholuulza baihan ekonoomikan ba poliitikan berxeşeelnyydhee garaxa bezebdi geze xaraaladag baina.

Myssoliiiniiin Beerlinhee abhan şpargaalkaaraa tunxaglahan bulimtaralgiin şine prograamiin johoor, itaaliiin faşiistnuud, jevroopiin daiji yysxeze, ulasxoorondiin xudaldaanai zamii xaaza, ebtei huuhan gyrenyydei xudaldaanai syydnenyydii uhanai ojoorto singeen unagaaza, eeriingee sereg dainai provokaacaar jevroopiin amagalan baidalda ba bygedeniitiin eb nairamdalda aixabtar jixe ajuul toxiooldduulza baina.

Itaaliiin faşiistnuudai şine gemte yile—soveedai teploxoodii uhanda şingeehen jabadal bolbol gansaxan Soveed Xolbooji provokaacalan yherize baihan jabadal bişe baina. Ene bolbol eb nairamdalii xamagaalxii oroldozo baihan byxii oronuudii yherize baihan jabadal, byxii tyryy jabaa xyntyrelxitende yherihen jabadal myn bolno.

Aguu jixe xysetei Ulaan Aarmiii ba aldarta Ulaan floodii barigşa aguu jixe proletaariiin derzaav atai mejeerxeldeze bainabdi geze, eb nairamdalda duratai, zygeer uur xilengee xy delxedee aixabtar hyrtei 170 milioon aradzontoi Soveed orontoi mejeerxeldeze bainabdi geze itaaliiin faşiis bandiiduud magad martana beze.

Faşiis bandiiduudai zyghee dalain neemel zam deere jabuulza baihan deermedelge bolbol eb nairamdalai xeregte tusagaar goritoixon ajuul toxiooldduulza baina geze soveedai zasagai gazar, bişe gyrenyydei zasagai gazarnuudta negente bişe zaahan baina. Ispaaniiin dotoroi xeregte xamaaralsaxagyi jabadalii erxilxe ulasxoorondiin komiteedta ispaaniiin erjii xinaxa kontroolь tabixa tuxai asuudalii xelseze baixa, tere yjede Soveed zasagai tyleelegşe dalain zamu[illegible] ajuulgyi baixa jabadalii xangaxa şuxala baihan tuxai asuudal tabihan baina. Tiigebeş haa Jevroopiin tomo tomonuud demokraatis gyrenyyd, faşiistnuudii deermedelge xexeheenь arsuulza şadaxaar xemzeeji xamtaaraa abxa jabadalhaa zaisahan baina.

SSSR-ei xeden milioon oloniite aradzon, oronoigoo byxii zaxa bulanda bolhon olon zontoi miitingnyyd deere, manai ebtei jabahan syydnenyydte ba manai moriaaguudai ami bejede xyrze baihan şuhata arijaatanuudai garnuudiinь şangaar soxizo, faşiis bandiiduudai aaşa zogsooxii Soveed zasaghaa erize baina.

Soveed Xolboon bolbol itaaliiin faşiistnuudai galzuu provokaacii teseze baixagyi. Xeden milioon oloniite aradzonoi dura xyselii xaruulza baihan, tedenei jixe xaluunaar duraladag ba ynen şudarguu baidag Soveed zasag bolbol xeregei byxii baidalii myrdeed baixadaa itaaliiin faşiistnuudai xeterhen bandiiduudai aaşa zogsoozo şadaxa.

„Praavdiin" tyryy bişeghee tyyberi

ZURAG DEERE: Internacionaalьna diviiziiin ştaabai naçaalьnig antifaşiis neemecei suuta uran zoxioolşo Liydvig Reenn (zyyn talahaa) jarildaza baina.
R. KARMEENAI FOTO (Sojuuzfoto).

Ispaanidaxi froontnuud deere

(TASS-iin MEDEESELNYYDHEE)

Zyyn froont

Saanta Kviteerija deere baigaa yimyyleeşenei batarai Tardijeent şadarxi zasagai seregyydei pozilcii buudaba. Zasagai artelieeri bolbol urdahaanь buudaza, yimyyleeşenei nege bexizyylgii usadxaa.

Xoito froont

Yimyyleeşen bolbol Araalьjahaa Vilьjaas teeşe bariza baihan xargii deere respyyblikiinxinei poziicii xabşan tyrize baina.

Urda froont

Sentiaabriiin 12-oi yder yimyyleeşen bolbol Penьjarroihoo Vilьjanyeeva deiь Dyyke oşohon ba Belьmeesehee Inooxos de Dyyke oşohon xargiinuudai xereehen deere respyyblikiinxinei poziicii ataakalzii hedehen baina. Ataakanь gederge soxiuulaa.

Centraalьna froont

Karabançeeliiin ba Estramaduurai xargiin seektornuud deere zasagai seregei artelieeri bolbol aviaaciin tuhalamza doro yimyyleeşenei byleg seregii buudan namnahan baina.

XITADDAXI DAIN BAILDAAN

Japoon seregyyd Cinsiaan'ii ezelee

Tookioo, 12. (TASS). Domei Cysiin aagenstviin medeesehenei johoor, japoonai seregyyd Maçaaniii ezelheneigee hyyleer, tere ydertee Cinsiaaniii ezelbe. Japoonai seregyyd Tianьcziinь—Pykoygai tymer zamai Tanьgyaantyyn staancahaa baruun teeşee arbaad kilomeetr xaraatai gazarta xyreed jabana.

Datyyn şadar ysed şanga tulaldaan bolzo baina

Tookioo, 12. (TASS). Domei Cysiin aagenstviin medeesehenei johoor, japoonai sereg bolbol 26 çaas taharaltagyi buudaldahanaigaa hyyleer, sentiaabriiin 11-nei yder Jangaoo ba Datyyn xojoroi xoorondo baigaa Ciloopy huuriniii (Şanьsii proviinciin xoito talada) ezeleed, Datyyn şadar ysed şanga dain baildaa xeze baina. Japoonai seregyyd Ciloopygai tylee temeselde 30 garan xynyydee, eneen soo artelieeriiin polkoovnigii aluulaa. Jangoogai tylee temeselde japoonai seregyyd 39 soldaaduudaa aluulhan ba 163 xynyydee şarxatuulhan baina.

Myn ene aagenstviin batalhanai johoor, Japoonai seregyyd bolbol sentiaabriiin 11-ne yder Junçzoyji ezelhen, xedexen xonogoi saad tee Sixeiniii (Çaxar proviinciin urda talada) ezelhen baina.

Datyyn goorod ezelegdee

Tookioo, 13. (TASS). Japoonai seregyyd sentiaabriiin 12-oi yder Czianvaanai aerodroomii ba tere şadarai Baocziacze, Taoczialga ba Laczlaczlao huurinuudii ezelbe. Eneentei xamta japoonguud Çynkon- roodii ezelee.

Sentiaabriiin 13-nai ygleegyyr japoonai seregyyd jamarş daigyigeer Şanьsii proviinciin Datyyn goorodii ezelbe.

Erid şanga tulaldaan

Şanxai, 12. (TASS). Sentiaabriiin 10-nai hyni Lodiaan-Baoşaanь rajoonoi şadar jixeşeg baildaan bolbo. Japoonaixid Insiankaan dereeveniii ezelze abba (Insiankaan dereeven bolbol Şanxain zyyn xoito zygte baidag). Sentiaabriiin 11-nei hyni xitadai seregyyd ene uçaastog deere jixeşeg koontr dobtolgo exilbe. Jykoon priistani şadar baildaan byri xyseteigeer hynindee bolno.

Sentiaabriiin 10-nai hyni Xitadai aviaaca, Vanpyy myrende jabaa Japoonai syydnenyydii, Xonkьjuu ba Janczipy rajoonuudii boombodobo. Japoonai seregei negen syydne[illegible] gemtee. Japoonai zeniitne artelieeri ton [illegible] buudahan bolboş. Xitadai negeş samoliioodii unagaa [illegible] şadabagyi. Xitadai seregyyd Xoito vokzaal deere Japoonai nege samoliioodii unagaagaa.

Sentiaabriiin 11-de Japoonai floot Pytyyniii buudaba. Czianvaan rajoondo Japoonai xynde artelieeri, ippodroom ba stadioonai xoorondoxi uçaastogii buudaa. 4 çaas soo negeş tahaldangyi buudahanai eseste, bogonixon sag soo zabharlaad, daxin exilze, ydeşe boltor yrgelzelbe. Japoonai aviaaca goorod deegyyr boombo xajana. Xitadai mynicipoliteedai dergede 9 boombo unaza teheree. Şanxaida baruugaarşag baigaa Lynxaa-rood gudamzada 20 garar boombo xajahan baina. Xitadai arxitektuurai eli todo paamit[illegible] bolxo xa[illegible]şanai „Lyo[illegible]" geze [illegible] boombodoolan butarhan ba [illegible] xynyyd aluulh[illegible] ba şarxatahan baina.

„N-209" SAMOLIOODII BEDERELGE

Sentiaabriiin 13- da Soveed Xolboonoi Geroi nyxer Şevelioovoi ekspediiciin samoliooduud Rajner aral deere baihaar baina. Rydoolьf aralii yylen ba manan byglenxei. Ekipaaz bolbol Rajner aral deere laagerь emxidxee. Ekspediicede xabaadagşad palaatka soo baina Rydoolьf aral deere selmeg bolxodonь „N-170", "N-171" ba „N-172" samoliooduud tendexi aviabaaza teeşe niidxe baina.

***

Liodçig nyxer Graciaanskiin „N-207" samoliood Yeellen miis deere baina. Nyxer Graciaanski „Kraasin" ledokooltoi raadioogoor xeereldene.

Sagai ularilai haizarxatai xamta, Barroy miis (Aliaaska) oşoxoor niidxem geze nyxer Graciaanski medeesene.

***

Ledokool „Kraasin" bolbol Barroy miishee xojor kilomeetriin gazarta baina. Dalaida bolzo baigaa ştoorm- halxin, erjiin xazuuda jireze goriuuçajaa buulgaxiinь haatuulba.

(TASS).

Poolius deerexi sagai ularil

Sentiaabriiin 13-nai yder 12 çaasta „Xoito poolius" geze uradxal staanca xoito şirotaagai 86 graadus 09 minuutada, zyyn dolgotaagai negedexi graadusta baina.

Poolius deere sooxor manan baina. 20 kilomeetrhee xolo jyymen xaragdanagyi. Nege baal xysetei halxin baruun urdahaa ylieene. Temperatuura miinys 10 graadus.

***

Rydoolьf aralii yrgelze manan xuşanxai. 50 kilomeetrhee xolo jyymen xaragdanagyi, 4 baal xysetei halxin zyyn xoişoo ylieene. Temperatuura miinys 9 graadus.

(TASS).

Liodçig Maxootkin Çeliyyskin miisde niidze oşobo

Mis Çeliyyskin, 12. (TASS). Agaarai selmeg bolxotoi xamta liodçig Maxootkin gegşe „Leenin" ledokooloi karavaanai rajooniii zubşaza niideed, miis Çeliyyskinde oşozo, tendehee nege radiistii Tajmiirai adagta asarba. Çeliyyskin miisei ybelzegşed ailşanai jirehende jixe bajartainuud baigaa.

Genrijeeta aral deere şine poliaarna staanca

Genrijeeta aral, 13. (TASS). Genrijeeta aral deere şine poliaarna staanca barigdaza dyyree. Radiist Jaakovlev gegşe sag zuuriin raaciin aşaar Kotioolьno aral deerexi xyrşenerteigee xojor taliin xolboo baiguulza şadaba. Ene yjede staanciii montaazalxa, meteoploşçaadkii xeregseleer xangaxa xeregte byxii xysen elsyylegdeed baina. Manai meteorlooguud Levaneevskii bederxe operaacada orolsozo, ton nigtaar azaglaza exilhen baina.

Myneeder noord halxin exileed dalai jixeer dolgilozo baina. Mylihen barьjeerii dolgin aguu xyseteigeer soxino. Dolgindo soxigdoxodoo jixenyyd mylihen duutai şuutaigaar taharza urdana. „Sadkoo" ledokooloi erji deere buulgaza orxihon aşaanai hyylşiinxiinь asarxaa oşood jirebebdi. Jileger xaltiruuxai ba xoboltozo xaxar hyrehen mylihen deegyyr hyni jabaxada ajuultai baigaa.

Poliaarna staanciin naçaalьnig
L. MYYXANOV.

Çexoslovaakiiin prezideent baihan Massaarik gegşiin nygşelge

Praaga, 14 (TASS). Myneeler ygleenei 3 çaas 29 minuutada Çexoslovaakiiin respyyblikiin prezideent baihan Tomaaş Massaarik gegşe eeriingee rezideence soo nygşebe.

***

Tomaaş Massaarik 1850 onoi naartiin 7-do tyrehen baina. Delxein dain baildaanai yjede Massaarik bolbol çeex aradai bejee daangi gyren bolxiin tylee Beeneş ba busa zonuudtai propogaanda jabuulhan baina. 1918 onoi fevraaliin 14 nei yder Çexoslovaakiiin prezideent bolgon hungagdaad 1935 on xyrter enel tuşaaldaa jabahan baina. Massaariik bolbol 1935 onoi dekaabriiin 14-de, bejiingee eryylei muu bolhonhoo tuşaalhaa arsaza garhan baina. Ene zilei dekaabriiin 18-da, tiixedee gadaada xeregei miniistr Beeneş gegşe respyyblikiin prezideent bolgon hungagdahan baina.

Massaarik bolbol eeriingee poliitikan yzelei talaar çeexiin socialiistnuudai paartida dytexen baina. Ene paartiin ton gol azaljabuulagşadai negeniinь xadaa, odoo yjede Çexoslovaakiiin respyyblikiin prezideent Beeneş bolxo baina.

SSSR-hee Praagada huugaa elşen tyleelegşe nyxer Aleksandroovskiin gaşuudal

Praaga, 14. (TASS). SSSR-hee Praagada huugaa elşen tyleelegşe nyxer Aleksandroovski bolbol gadaada xeregei ministeerstvodo orozo, Çexoslovaakiiin respyyblikiin anxa tyryyşiin prezideent Masariik gegşiin nygşehende gadaada xeregei miniistrii orologşo Veerьnerte gaşuudal medyylbe.

Nioonoi xelseen batalagdaba

Zeneeva, 11. (TASS). Myneeler dundada dalain konfereencede xabaadagşad Nioon deere batalagdahan xelseendee garnuudaa tabiza batalba. Ene yderei zasedaani deere Litviinov deklaraacataigaar yge xelebe.

Nyxer Litviinovai Zeneevede bailgan

Zeneeva, 11. (TASS). ysegeller, soveedai delegaacii tolgoilogşo nyxer M.M. Litviinov Fraanciin gadaada xeregei miniistr Delьboostoi uulzaba. Myneeygleegyyr nyxer Litviinov, xitadai anxanainь delegaad bolxo Parlizda huugaa xitadai posool Velingtoon Kyba Ispaaniiin respyyblikiin miniistrnyydei soveedai tyryylegşe Negriin gegşedtei uulzaba.

Fraanciin delegaaciin zyghee Nioonoi konfereencede byxii xabaadagşadta zoriuulhan zaavtrak deere nyxer Litviinov myneeder bailsaba.

SSSR dotor

Kolxoozniguudai olzo

Simferoopolь. Kriimei kolxoozniguud bolbol ene zilde tariaagaa hain urguulza, ton ji xe olzo abxanь. Azalta ydertөө abxa tariaanainь noormo yngeregşe zileixihee xanigyi jixe. Kiirovskiin rajoonoi Çapaajevai neremzete kolxoozoi geşyyd nege azalta ydertөө pyyd şaxuu tariaa abxanь gene. Piootr Zaxaarov gegşiin bylener 1.235 azalta ydertei baiza, eneendee 1.200 pyyd tariaa abba gene.

Myn ene rajoonoi „Leeninei zaxiaa" geze kolxoozoi geşyyd nege azalta ydertөө 12 kilograam tariaa abana. Baha, Teelьmanai neremzete kolxoozoixin azalta yder nezeedte 13 kilograam tariaa xubaana. Iime ziseenyyd olon.

Kriimei kolxoozniguud bolbol өөhediigөө byxeli zilei tariaagaar xangaad, yldegşe tariaagaa gyrendөө xudaldaza, gөr baidalai eldeb ed tovaar abxa ba jixe barilganuudii baiguulna.

Saaxarai şine zavood

Çimkeent. Mirzojaanai neremzete saaxarai zavoodai bariлga dyyreze, mynөө şalgaltanuud bolzo baina. Zavoodai kotlool, tyrbiina ba elektrocentraalai tyxieerelgenyyd xangaltatai gaar xydelmerilene geze yzegdөө. Aavgustiin 30-nai hyni zavoodai xamhabariin staancanuudai xydelmerinyydii turşan yzeze şalgahan baigaa xa.

Xen xyn duraaraa abza baina

ZAKAAMIN. Tus aimagai Utaata Dalxain somonoi ceentr deere 1933-34 onuudta hurguuliin baişan bariza exilhen aad, tyseb plaaniinь buruu bolzo baril ganь zogsoogdohon baigaa.

Tere bariлgiin xeregsel bolxo tioos ba modo şuluunuud ton elbegeer beledxegdehen aad, mynөө bolxodo tedenerenь ygei bolzo baina.

* *

Myn Sanagiin somondoxi Sanagiin dasan 1934 ondo xaagdaad, jyymenь toorgdo gargagdahan baibaş, yldehөn modonuud ba tioos g.m. mynөө bolxodo xen xyn duraaraa abaaşaza tylize baina.

Telefoon.

Huragşanarai baira zahagdaagyi

Zide. Borgoin somonoi Staalinai neremzete kolxooz bolbol (tyryylegşenь Sondokoov) yngeregşe zilde hurguuliingaa xyygedii ton muu, xyiten bairada bailgahan baigaa.

Tere buzagai praaktikaa mynөө zilde baha dabtaza exilee. Zoxixo gazarhaanь orolsozo boliuulіit.

G. Zarbain.

(SOJUUZFOTO)

Vladivostoogoi xitad teaatr bolbol xitadai proletariaadai baidalii xaruulhan şine zyzegyydii tabidag baina.

ZURAG DEERE: „Manzuurdaxi uşaral" geze şine zyzegei sceene. Ulaan partizaanai xybyyn bolzo edir artiist Şyyra Bai ba Japoonai oficeer bolzo artiist Man-Çan-Cym gegşed naadana.

BMASSR-ei AKS-de

SSSR-ei AKS-iin 1937 onoi aavgustiin 27-do niitelegdehen „Gyrenei selekcioono staanca" tuxai togtoolol yndeheer, BMASSR-ei AKS bolbol Onoxoin xydөө azalai turşalgiin staanciii gyrenei selekcioonno staanca bolgoxo geze togtoobo.

* *

Buriaad - Mongoloi gyrenei xeblel, Gereerelei arkomaad ba gyrenei tipograafiiin anxaralgyi baihan deerehee buriaad xelen deere hurguulida yzexe nomuudii xeblen gargaxa jabadalai xangaltagyi jabaza baihaniii temdeglen, sentiaabriin 1-de xeblelde orood baihan 11 ondo ondoo nomuudii oktiaabriin 1 boltor exebişe xeblen gargaxa johotoi geze togtoobo.

* *

BMASSR-ei Dotoodo xudaldaanai arkomaadta xabaatai, niutagai udxaşanartai goorodoi stoloovonuudai treestii mynөө baigaa Burmontoorgiin niitiin xooloi kontoornuudai baaza deere Ulaan-Yde gooroodto bii bolgoxo geze togtoogood, tus treestiin direektor bolgon eneenei urda Burmontoorgiin niitiin xooloi kontooriin direektor jbaihan S.J.Karnayxov gegşii batalaba.

C. Galsaanov.

Traktoriistiin duu

Traaktor-agtiim ajalga
Taliin zyrxe doholuulna.
Tangil gansiim ajalga
Өөreim zyrxe sengyylnө.

* *

Traaktor-orioo morimni,
Taniaab şiniii teexnikii.
Tangil gansa nyxerni,
Taagaab şiniii durataiji.

* *

Traaktor-agtiim ajalga
Tariaan dalai dolgiluulna.
Tangil gansiim ajalga
Baixa duriim bulgiluulna.

Ulaan-Yde.

Oktiaabriin socialiis revoliugyciin XX oiod ugtamza

Yiledberiin gazarnuudai ba şine barilganuudai, kolxoozuudai, maşiina-traaktorai staancanuudai socialiis myriiseede orolsohonoi spiiske

(Yrgelzelel)

21) **Ulaan-Ydiin talxanai barilgiin kombinaad** (direektor Botmaan, partoorg Groosman ba gryрkoomoi tyryylegşe Dankieeviç)

22) **Ulaan-Ydiin şilei zavoodai maşiina-vaanniin ceex** (ceexiin naçaalьnig Koticelьski)

23) **Ulaan Ydiin mixanai kombinaadai kolbaasno ceex** (ceexiin naçaalьnig Kosolapeenko)

24) **PVZ-ai modcelei ceex** (ceexiin naçaalьnig Kalmakoova ba partoorg Kydisoov)

25) **Talxanai zavood № 1** (direektor Vesoocki)

26) **Ulaan-Ydiin xelxiee xolboonoi xeltes** (naçaalьnig Prokyydin, partkoomoi sekretarь Şerbakoov ba raboç koomoi tyryylegşe Byxvoostov)

27) **Myxar-Şiberei aimagai „Politotdeel" kolxooz** (tyryylegşe Kalaaşnikov)

28) **Myxar-Şiberei aimagai Kaliininai neremzete kolxooz** (tyyryylegşe Ivanoov)

29) **Kabaanai aimagai Staalinai neremzete kolxooz** (tyryylegşe Kadiooпov)

30) **Kabaanai aimagai „Ulaan Partizaan" kolxooz** (tyryylegşe Goolybev)

31) **Yiledberi-promesloovoi arteelь „kooperaator komsomoolec"** (arteeliin tyryylegşe Feeiler)

32) **Dorziijevai neremzete yiledberi promesloovo arteelь** (arteeliin tyryylegşe Grigoorьjev)

33) **Şilei zavoodai derge dexi Byrmontoorgiin azaxuin toosooto magaziin № 4** (direektor Toomski)

34) **Kolxoozoi delgyyrei dergedexi Byrmontoorgiin azaxuin toosooto magaziin № 5** (direektor Şyniceviç)

„Niyde hoxor, şixe dyliii" bolnod

Ulaan-Yde gooroodoi zooniin, Ivolgiin somonoi „Xubisxal" kolxoozoi xytelberilegşed: nyxed Osoroi Baldorzo (tyryylegşe), Bazarai Balzanima (orolegşo) gegşed xydөө azalai Byxexolboonoi viistavkiin beledxelei xydelmeri tuxai jyyş xedeggyi baina. Ene asuudal tuxai tedentei jarildaxa ba hanuulxa gexede, tede „niyde hoxor, şixe dyliii" xynyyd mete bolood, ene asuudal tuşaa jyys medexegyi xebertei bolxohoo gadana medexes geze oroldonogyi.

Tiirede, xazuudanь baihan MTS-ei xytelberilegşener nyxed: Xaidaarov (direektor), Nikolajev (pompoliit) gegsed, „şixe dyliii, niyde hoxor" bolzo „y bedehen" Osoroi ba Bazarai gegşedii zoxixo argaaranь argalaza, xaraxa niydetei, sonosxo şixetei bolgoxohoo baitagai myn iime „ybesende" өөhedөө nerbegdөe gy, ene kolxoozoor jabaxadaa eneen tuxai abiaa anir gardaggyi baina.

Gebeş xursa niydetei, honor şixetei xynei kolxooz deerenь jabaa xaraa sonosoo haa, xydөө azalai Byxexolboonoi viistav ada nege huuri ezeleltse meer, xydelmeriin ynder ziş e ba ekspnaaduud baiza bolxo baina. Gansa tariaan azal deere xaraxada, ene zilei şeriiciin tariaanai urgasahaa ga byriin 15-18 ceentner tariaa abza bolxoor baina. Iime yuder urgasa hajadaas baizaagyi.

Baha mal azal deere iime zişeenyyd bii. Yligerlexede, kolxoozoi xoniioi feerme deere xydelze baigaa xoniyon exener kolxoozniig Darmiin Dem berel gegşe xydelmeriin ervim zişe yzyyldeg ene ybel neges tyl yyyleegyi, 5 zuugaad şaxuu xoni gansaraa şaxuu tybeggyi azaildad ondo oruulhan baina. Gexiin xamta, Ulaan Yde tyryyilegşiin orolegşo Bazarai B. N. gegşe brigadiir Davaagai gegşeteigee xosloza oir zuuraa 45 xonogoi turşa soo, mal azalii tyr zuura erxileze baixa soogoo, 12 yxer ba 4 xoni gansal ediiiin tylөө alaza xoroobo.

Socialiis malazalai froont deere zorgondoo orhon Bazarai ba Davaagai xojorto xuu liiin xemzee abxa şuxala bolno.

G Doon.

Xargii zam tuxaidaa anxarag le

Booxonoi aimagai territoori deere xargii zam jixe muu. Zilhee zilde xargii zahaxa tuxai xydelmeri jabuuldag aad, xargii zamaa xysed hain bolgodoggyi baina. Ziçeelxede, Booxonoi aimagai ceentrhee Olo xyrtөө oşodog xargiin aşaatai unaaga, avtomaşiiniin jabaxargagyi ebdersehen baina. Myn Ydaa goloi xyyrgenь xabar uhanda ebdersehen baixa jym'.

Iime xargii zamai muu baihan deerehee, pooçtiin jabasa idaardag, kolxooz, MTS- ei bs bişe organizaacanuudta haad boldog baina. Eneen tuxai aimgyisxekoom anxarag le.

Xyd- Biş.

XYDELMERIŞEDTE XYLEHIINЬ DARUI OLGOXO

Xori. Xezengiin somonoi Staalinai neremzete kolxoozoi modouradxalgiin brigaadiin brigadiir jabahan C.Z. Badiin gegşe nodo uradxalgiin xydelmerişedei xylehenei 3000 garan tyxerig myngii yrihen ba yberşelhen baina.

Mynөө bolxodo Badiin gegşe zorgondoo xonoi zөөri yberşeleze, modo uradxalgiin xydelmerişedii salin xylehegyi bolgood baina. Eneen tuxaida aimagai prokuroorai anxaral xeregtei.

Ulaan- Odon.

Exenernyydei narailxa baira muu

Xori Xezengiin bolьniciin dergede baigaa exenernyydei narailxa baira xyiten ba kolopaa buluudxa geeşenь xynei xebtexiin arzagyi olon.

Narailhan exenernyydte an xaral muutai, unda edlee sag soo nь ygedeggyi ba em ygedeggyi.

Iime, muu bairahaa bolzo xeden exenernyyd tulihan, zoboхon baina.

Traktoriist.

Martaba geeşe gy?

Ulaan-Odonoi aimagai Ongooconoi somonoi Kiirovai neremzete kolxoozoi geşyyn Banzar Gombiin gegşe 1935 ondo tus somonoi sovetei sekretaarь baixadaa 400 garan tyxerig myn ge yriite xehen deerehee aradai syydte ygtexe bolhonş haa, daxin tere xydelmeridee xydelmerilze zuuraa 952 tyxerig baha yriite xehen baina.

Eneenei tuxai xereg syydte ygtehen baixa jym. Teeç mynөө xyrter abiaa anirgyi, martagdaşoo geeşe gy?

Xadiin halxin ba Kiim.

Burxangyişyydei ba osoaviaxiimai organizaacanuud untaza baina

Zede. Derestein somonoi Kaarl - Maarksai neremzete kolxoozoi dergedexi osoaviaxiimai ba burxangyişyydei organizaacanuud negeş xydelmeri oloniitiin dunda jabuulnagyi. 5-6 hara soo negeş suglaan bologgyi. Ede organizaaciin tyryylegşener tyrgelze „syleegyibdi" geed miin baidag baina.

D Z-dein.

Eldeb honin

Dalaida Maksiim Goorьkiin tabihan melexei oldobo

„Viuu e Liuu" Pariiz. Palernoo goorodto oroşog, Kaçeelle geze gazarai zagahaşan dalain ihan soo jabahan nege melexei bariza uhanhaa gargaad, yzenxeenь, teremelexein paanciirь (xalxa xujag) deere yzesxelengei honin garşag baiba. Tere melexeiji şigneze yzexedenь,— 98 kilograam bolhon baina.

Melexein paanciirь deerei gairaltai garşagii niutagai nege hurguuliiin bagşa yzeed, kooliinь buulgan abza, garşag bişegyydei ba uran haixan ygyilberinyydii şinzelexe Akadeemida elsgeehen baina. Tende şalgaza yzexedenь, oros xeleer bişehen garşag boniin garşag baiba. Unşaza yzexede: „Bi oerlingee Tooto" geze ne retei melexeiji 1902 onoi main negede sylөөde gargan tabibab. Ene melxeinь şigşyyriinь xadaa 52 kilograam, urtanь 90 santimeetr jym. Ene minii melexei bolbol şardiiinaa erxe durataі baixa. Maksiim Goorьkiin Kaapri" geze bişeetei garşag baiba.

(„Za rybezoom"geze zurnaal haa.)

Kaartaşa Zamsal dorziindo xenizee abnaar boloo

Aga. Agaxangiiai somonoi Bliyyxerei neremzete kolxoozoi malai brigadiir Zamsjan Zambal dorziin gegşe sag yngelze keştiin naada erxilen xeheze jabana.

Z. Zambaldorziin bolbol komsomooloi geşyyn baixa jym. Tiime tula, iime buzagai jabadal oloniitiin dunda exilze jabaxadanь komsomooloi organizaaca xemzee jyynde abnagyi geeşeb?

Komsomool.

Zaxihan gazeetanuud zuuranaa ygei bolşono

Ulaan- Odor Alxaniin somonoi kolxoozniguudai zaxihan gazeetanuud tus somonoi soveedta jireed lo tende stooloi debisxer bolood gyilşoi şorol toohonoi arşuul bolood le zaxihan ezedtee xyrengygөөr zuuranaa ygei bolşodog baina.

Poçtolьjoon Xurigan Dagbiiin gegşe ene gazeetanuudai zaxinan ezedtenь tus tustanь abaaşaza ygedeggyi baina.

S Yr.

Xariuusalgata redaaktor B. VAANCHIN.

KINO ŢEAATRNUUDTA MYNӨӨDER

„PROGREES" KINOO — Tyryyşiin inaglal

„ERDEM" KINOO — Poeediin edir nahan

Olon yngiin şiretei diagraamuudai albboomuudta ba sxeemyydte, kaartanuudta, kartograamuudta, zuraguuda, foto-iliystraacanuudta

Zaxil abtana

„Socialiizmiin Staalin Konstituuca" — „Socialiizmiin Staalin Konstituuca" geze albboom bolbol Staalin Konstituuciin gol udxii xaruulxiin tula, Konstituuca soo xuuliaruulza byrezyylegdehen socialiis baiguulaltiin gairamşag amzaltanuudii xaruulxiin tula zoriuulagdahan baina.

Albboom bolbol 360 xuudahatai. Albboomoi sengiinь:

a) Jixe formaadtaiнь—100 tyxerig,
b) Xuudaha by teer halgaara tusagaar zamogtai jixe formaadtaiнь—110 tyxerig,
c) Baga formaadtai—nege nom 40 tyxerig
ç) Nege xabtahan soo xeetei. baga formaadtai xojor nom—40 tyxerig

Leeninei gudamziin, № 49 de

Byrkniigiin zaxilgiin xelteseer ba tereenei naidalgata niuurnuudaar abtana.

Jixe formaadai albboomii zaxixada 30 tyxerig zadaatka abtaxa ba baga formaadai albboomii zaxixada 10 tyxerig zadaatka abtana.

SSSR-ei Soveedydai VIII dugaar onso xural deere nyxer Staalinai xelehen elidxeltei ba nyxer Moolotovoi xelehen ygenyydei gramofoonno plastiinkanuudai albboomdo zaxil abalga yrgelzelhөөr baina.

POOLЬŞIIN TARIAAŞAN JAMAR BAIDALTAIB

Poolьşiin faşiis poliitikan bapaan bolon polkoovniguudai 11 zil soo ezerxen baihananь eseste, Poolьşiin tariaaşan bolbol ylesxelen ba guiranşalgalhaa gadana, yxeze, xorozo baihan baidalda orobon baina.

Iime baidalii Poolьşiin xeblelnyyd өөhedөөş niuungyi bişedeg, niuuxaş gexede tonargagyi. Şazan şytegşedei zyghөө xeblen gargagdadag „Kylь tyyre" geze zurnaal bolbol ene zilei xabar Viilenşinede 100 minganhaa deeşe tariaaşan ylesxelen baidalda orohon baina geze bişehen baina. Ylesxelen rajoonuudaar jabahan korrespondeentonь—„ene aza talaangyi xynyydii xaraxadaa hudahan soogoo şuhanai xyrşemөөr, ylesxelen baidalhaa şaltagaalaza bejenyydinь xaban helxen bolhon ybeged, xygşed ba xyyged xebteze baina. Edener yzenxei kartaabkatai ba eldeb ybehe noogoo bolon modonoi xolthotoi xolihon hagşadaha edideg baina" geze bişene.

Poolьşiin zyyn zaxa teeşe guiranşalalga oyriş jixe. Ende gansa kartaabka edideg, tere myrtөө enenь dutadag baina.

Ene zilei tariaananь urgasa bolbol byri yngeregşe zilei muu urgasahaa dooşo. Yrehenei tariaanai ygei uşarhaa tariлgiin talamai baga bolhon. Oozimь tariлgiinь gaxaxeedu xyzexe, xabar nemeze tarixa yrehen baigaagyi. Ilyylei medeenyydei johoor xadaa, gan gasuur bolzo tarilgada, ilangajaa xabarai tarilgada gemtel bolzo gene.

Poolьşiin paan ba pomeeşcigud bolbol tariaaşanai xesyy jadaralai yjii aşaglan, tedeniii xatuu şiryyneer ekspluataacalza baina. Bajaşuud bolbol batraaguudta aixabtar xoxidol ijexe doogovor batalana. Eneenei elirxeilelgede pomeeşçig Rojceviç ba tereenei batraag xojoroi xooronduiin doogovor abaza yzexede,—„Bi doro garaa tabigşa bolbol, nojon Rojceviç gegşetei ene doogovor batalbab. Nege zilei xuxasaa soo naranai garxahaa exileed naranai orotor xydelmerilxiin ujalga ygeneb. Hain yder byxende dezyyrelxeb. Nojon pomeeşçigai xelehen ygiigii duulaxa ujalga ygeneb. Namhaa gadana, yşөө minii basagan xydelmerilesxe ujalagatai. Nojon pomeeşçigta 8 kilograam ulaan gyreze ygexiin ujalga ygeneb. Xydelmerileze baixadaa өөriingөө asa, tarmuur ba hyxetei baixiin ujalga ygeneb. Nojon Rojceviçai ygiigi duulaagyigy, ali jamar nege şiryyn zan garaahaamni nojon Rojceviç namaiji xydelmerihөөmni syleeze orxetei, tiigee baxada nojon ba bairahaa garza, nojon Rojceviçta gaxamni pretenzi nexeberi xexegyin ujalga ygeneb"—gehen doogovor baixa jym.

Pomeeşçiguud ba tedenei ypravliaajyşsaanuud batraaguudtaa malhaa doroor xandadag. Ziçeelxede, nege pomeeşçigai Sylinoviice geze gazarai ypravliaajyşsa Dezigovski gegşe batraag Çemeriiş gegşii gansa dooro doxibogyiş, myrdeşelbegyis geze buudan alhan baixa jym.

Poolьşagyren bolbol azaxuin ba finaansiin talaar aixabtar xyndeбaidalda orohon baina. Xedii tiimeşhaanь Poolьşiin nojod bajad bolbol şereg aarmijaa yrgedxeze, dain seregei xeregte zepsel homolzgii jixedeze baidag. 1933 ondo Poolьşiin aarmi 266 mingan soldaadtai baihanaa, 1937 ondo 3.3 minga bolhon baina.

Ene haja Poolьşada gene ranaa staabai oficeernyydei bişyeen nor garaa xa. Ene nomoi aavtornuud bolbol xyndeşe aalii sereg dainda taaruulan jabulxa xeregtei gexe zorilgo tabixa ygei baihan tulada, xarmiid gazar jirzer edlegşed, pomeeşçiguud ba kulaaguud edlee xooloor xangaxa şadaxa geze sixe bişehen baina. Tiin, edener bolbol aarmiliiin tyşeg tulguuri bolzyge pomeeşçiguudta gyrenei zygөө zeeliiiegii jixedxexiin xehen baina.

Myn, seregei specialiistnuud bolbol sereg bolzo hea tariaa talxanai rezervin zapaas baigunluxiin erilte xedeg baina. Enenь xadaa, jadarahan tariaşanii byri yxesxetөө zan daraxa gehen udxatai.

BK(b) P-iin CK-ai „Tariaaşanai gazetaanhaa" abtaba).